

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-15

Giltig till: 2027-10-06

Fri gas barn - konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av buken med ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn
460 000/ Buköversikt

Indikation

Fri gas, NEC, tarmhinder, missbildning

Förberedelser

- Text ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- EKG-elektroder ska tas bort.
- Gonadskydd ska användas på pojkar och män under 50 år, där strålfältet ligger <5 cm från gonaderna.
OBS: Gonadskydd används inte om det skymmer eller stör diagnostiken.
- Inget raster på barn under 20 kg.

- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten ligger på rygg med armarna utmed kroppen eller ovanför huvudet.
Minst en person behövs oftast för att hålla barnet i läge.

Centrering: Mitt på buken, väl inbländad.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm

Kriterier: Hela buken ska avbildas från diafragma till bäckenbotten.

Sidomarkering.

Kan ibland behövas två bilder. Säkerställ överlappning.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Frontalbild med höger sida upp

Position: Patienten ligger på **vänster** sida med armarna ovanför huvudet.
Detektorn bakom patienten.
Bilderna tas med horisontell strålriktning.

Viktigt att höger sida är uppåt!

(Vid konstaterad komplett situs inversus ska patienten ligga på höger sida.)

Minst en person behövs oftast för att hålla barnet i läge.

Centrering: Mitt på buken, väl inblandad.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm

Kriterier: Hela buken ska avbildas från diafragma till bäckenbotten.

Viktigt att skriva vilken sida som är uppåt.

Kan ibland behövas två bilder. Säkerställ överlappning.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Referenser

-

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Carolin Karlsson, sektionsansvarig röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin SÄS

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service SÄS

Nyckelord

Metodbok, konventionell radiologi, Fri gas, NEC, tarmhinder, missbildning.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-194

Version: 2.0

Giltig från: 2026-01-15

Giltig till: 2027-10-06